

# Večernik

Leto I. (VIII.), šte. 79

Maribor, sobota, 6. avgusta 1927

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri  
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409  
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:  
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13  
Oglasi po tarifi  
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

## Razpust dunajske občinske straže

Na pritisk mednarodne vojaške kontrolne komisije — Ustanovitev nove straže

DUNAJ, 6. avgusta. Radi intervencije medzavezniške vojaške kontrolne komisije glede dunajske občinske obrambne straže, se je vršila včeraj med županom Seitzom in državnim kancelarjem dr. Seiplom konferenca glede razpusta nove institucije.

Župan je privolil, da se straža razpusti z 18. avgustom.

Zato pa namerava dunajska mestna občina ustanoviti lastno organizacijo, ki bo prevzela varnostno službo pri posameznih občinskih uradih in podjetjih.

Današnji dunajski listi se obširno bavijo s tem vprašanjem »Reichspost« piše, da nameravajo ustanoviti socijalisti novo strankarsko institucijo, da izigrajo na ta način ustavo in mirovne pogodbe, kar more imeti za Avstrijo zelo neprijetne in dalekosežne zunanje politične posledice. Najnovejše izziva-

nje socijalistov more izzvati nove nemire, ki bodo lahko še hujši, kakor nemiri meseca julija.

Nemško-nacionalne »Wiener Neueste Nachrichten« povdarjajo, da je občinska straža popolnoma odveč, ker skrbi že državna policija za javno varstvo. »Arbeiter Zeitung« nasprotno odločno zavrača očitke meščanskih listov in pravi, da so socijalisti s privoljenjem v razpust občinske straže, pokazali dobro voljo in da jim ne prihaja niti na misel, da bi izzivali notranje- ali zunanje-politične konflikte. Dunajska občina je naravnost primorana, da ukrene vse potrebno za javno varnost in zaščito občinskega imetja. Nova formacija bo imela značaj popolnoma privatne organizacije in za to tudi ne more biti v nasprotju z določili mirovne pogodbe.

## Noč groze in strahu v Ptujju in okolici

Grmenje in blizkanje kakor najhujši topovski ogenj na fronti — Strele zanetile pet požarov — Treščilo je tudi v transformator — Poplava v Pesniški dolini

Ptuj, 5. avgusta.

V noči od četrta na petek, je nastala opolnoči v Ptujju strašna nevihta. Bili sta pravzaprav dve, ki sta trčili skupaj na Dravskem polju v bližini Ptujja ter povzročili silno paniko med prebivalstvom.

Ob pol enih ponoči v petek je pričelo bliskati in treskati in sicer brez dežja s tako silo, da kaj podobnega niti nad 80 let stari ljudje ne pomnijo.

Udar na udar je sledil vsako minuto, bliski vseh mogočih barv so razsvetljevali noč, da je bilo svetlo kakor podnevi. Po polurnem suhem ormenju pa se je vlija med blizkanjem in treskanjem ploha in jilo je, kakor iz škafe. Vrtnice in glavni udar nevihte se je vrtel nad Ptujem in okolico proti Dornavi in Moškancem.

Strela je udarila v grad, v poslopje okrajnega glavarstva, v Ogorelevo anteno, v drevje na gradu Herberstein v vrbo pri plinarni ter v električne transformatorje. V Rogoznici je treščilo v električne droge,

nakar je strela preskočila v hišno napeljavo ter uničila svetilnice tako pri Ljubecu kakor tudi pri Šeguli. V sobah

je bilo vse žareče in svetlo kakor podnevi. Ženske so trdile, da je prišel sodni dan ter so iz strahu molile, jokale in begale po stanovanjih. Zrak je bil tako dušljiv, grmenje tako silno, da se je zdelo in slišalo kakor najhujši topovski ogenj na fronti.

Strela je zažgala poslopje v Zabovcih, v Šturmovcih, v Sobotincih, Gajovcih in pri Sv. Janžu v Haložah. — Požar je divjal na petih krajih naenkrat in se je plamen videl daleč naokrog.

V Dornavi je udarila strela v kopicco sena in jo zažgala, da je pogorela do tal. Istotam je padala tudi gosta in debela toča, ki je uničila ajdino sef.

Do pol treh zjutraj v petek je divjala strašna nevihta s silnim nalivom. — Rogoznica in Grajena s svojimi številnimi pritoki in obcestnimi jarki nista mogli dovolj naglo požirati velikih količin vode, ki s je nato razlila preko cest.

Pesnica je že stopila iz svoje struge ter poplavila otavo na travnikih v Pesniški dolini.

Škoča je znatna in zlasti občutna za pogorelce, ki so imeli vso letino spravljeno pod streho.

## Tajna komunistična zarota na Madžarskem

Komunisti pripravljali revolucijo tudi v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 6. avgusta. Policija je odkrila sinoči tajno komunistično zaroto, ki je pripravljala v Budimpešti podobne dogodke, kakor so se odigrali zadnjič s tako tragičnimi posledicami na Dunaju.

V nekem tajnem lokalu je zaplenila policija celo zalogo komunističnih le-

takov in lepakov, ki pozivajo prebivalstvo Budimpešte k oboroženemu uporu proti državnim oblastim in prevzetju državne uprave. V zvezi s tem odkritjem, je aretirala policija tekmo današnjega dne veliko število komunistov, pripravljajo pa se še nadaljne aretacije.

## Lista Naprednega bloka na Kranjskem

Včeraj dopoldne je bila vložena pri ljubljanskem deželnem sodišču sledeča kandidatska lista Naprednega bloka na Kranjskem, na kateri so poleg kandidatov SDS tudi odlični predstavniki Samostojne kmetijske stranke in narodnih socijalistov:

Nosilec liste:

Dr. Gregor Zerjav, narodni poslanec Ljubljana.

Sreza Černomelj in Novo mesto:

Klement Belovsky, posestnik v Sv. Heleni; namestnik Janez Smuk, župan in posestnik v Mlaki.

Sreza Kamnik in ljubljanska okolica:

Jakop Kušar, posestnik v Notranjih gorah; namestnik Kajetan Pogajnik, posestnik v Kamniku.

Sreza Kočevje in Krško:

Prof. Anton Jug, gimnazijski ravnatelj v Ljubljani; namestnik Josip Oberstar, posestnik v Sodražici.

Sreza Kranj:

Ivan Lončar, župan in posestnik v Trzinu; namestnik Anton Križnar, gostilničar v Stražišču pri Kranju.

Sreza Litija in Logatec:

Rudolf Juvan, zastavljalni uradnik v Ljubljani; namestnik Karol Kovač, trgovec in gostilničar v Starem trgu pri Rakeku.

Sreza Radovljica:

Josip Ambrožič, posestnik v Ljubnem na Gorenjskem, namestnik Franjo Rupnik, upokojeni železničar v Ljubljani.

Mednarodni tiskarski kongres.

Jutri se bo vršil v Parizu mednarodni tiskarski kongres, na katerem bodo sodelovali delegati iz vseh držav. Savez Grafičnih Radnikov Jugoslavije bo zastopal tajnik B. K. Jošt.

## Pet novih poletov iz Amerike v Evropo

Polete tudi dve ženske.

New York, 6. avgusta. »United Presse« javlja, da bo že v najkrajšem času pripravljenih 5 novih poletov iz Amerike v Evropo in sicer:

1. Polet Newyork-Rim s Fockerjevim enokrovnikom; pilota Hill in Berthou.

2. Newyork-Pariz z dvokrovnikom Šikorskega; pilot francoski kapetan Fonck.

3. Newyork-Rim z Rynovim enokrovnikom, pilot gđc. Roy.

4. Newyork-London z ameriškim aparatom; pilot gospa Philipp.

Cilj petega poleta še ni znan. Letalo bo tipa Strohlieber in je bo upravljal Strohlieber sam.

## Nemški svetovni rekord v vzdržanju v zraku

52 ur in 11 minut v zraku.

Dessau, 6. avgust. Nemška letalca Risticz in Edwald, ki sta poskušala potolči dosedanji rekord v vzdržanju v zraku, sta včeraj ob 9. dopoldne potolkla ameriški rekord in ostala potem še eno uro in četrt v zraku. Točno ob 10.30 dop. sta se spustila na aerodromu v Dessau. Bila sta nepretrgoma 52 ur in 11 minut v zraku in preletela skupno 5.300 km. Ameriški rekord, ki ga je postavil Chamberlin, znaša 51 ur. Ogromna množica ljudstva je navdušeno sprejela oba letalca na letališču.

Po poročilih iz Berlina je letalec Risticz star 29 let in je rodom iz Banata. Ali je jugoslovanski državljan, še ni ugotovljeno. V svetovni vojni je služil v avstrijski vojski in je že takrat sodeloval pri zračnih napadih na italijanski fronti.

## Usmrtimev anarhistov Sacca in Vanzettija

NEWYORK, 6. avgusta. Oblasti pripravljajo zadnje odredbe za izvršitev smrtno kazni nad italijanskima anarhistoma Saccom in Vanzettijem, ki sta bila že pred šestimi leti obsojena radi dvojnega umora na smrt. Justifikacija se je toliko časa odlagala, ker je bila skoro vsa javnost mnenja, da sta bila oba obsojena po nedolžnem. Ker je sedaj guverner države Massachusetts končno odklonil pomilostitev, in obnovitev procesa, je rabelj Elliot že prišel v Boston, da izvrši 10. t. m. smrtno kazen. Radi silnega razburjenja delavstva v Ameriki, so odredile oblasti obširne varnostne ukrepe. Bostonska jetnišnica je strogo zastražena, policija in orožništvo sta v permanentni službi, da v kali zadušita vsak izged.

Sacco in Vanzetti sta sprejela vest o bližajoči se justifikaciji čisto hladnokrvno. Sacco že 20 dni stavka z gladom, pridružil se mu je sedaj še Vanzetti.

Komunisti in socijalisti skoro po vseh državah Amerike in Evrope pripravljajo protestne stavke, ako se justifikacija v resnici izvrši.

## Nov velik potres na Japonskem

Veliko število hiš porušenih.

TOKIO, 6. avgusta. Danes zjutraj so začutili po vsem Japonskem izredno močne potresne sunke. Posebno hud je bil potres v severovzhodnih delih Japonske. Sunki so bili tako močni, kakor jih ne pomnijo že 30 let. Vse železniške in brzojavne zveze so pretrgane. V Fukišimi se je zrušilo veliko število hiš. Število človeških žrtev po dosedanjih poročilih še ni ugotovljeno in tudi škoda, ki je kolosalna, še ni mogoče prečeni.

## POŽAR SREDI VRŠCA.

Predvčerajšnjem se je sredi noči vnel ogenj na dvorišču neke hiše na trgu princeze Jelene v Vršču in se radi precejšnjega vetra razširil na kozolec, poln koruze. K sreči je opazila ogenj vojaška patrolja in alarmirala vojaštvo in ognje gasce, ki so rešili Vršac strahovite nesreče. Kozolca s koruzo sicer ni bilo mogoče več rešiti in trpi trgovec Klicin čez 100.000 Din škode. Opasna je postala situacija, ko se je goreč kozolec zrušil preko ograje na dvorišče palače advokata in bivšega velikega župana dr. Filipova, od koder je cela ulica strnjenih stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij. Z nadčloveškim naporom gasilcev se je posrečilo ogenj omejiti in rešiti bogati Vršac pogube.

## UBOJ RADI »DEČJE FRIZURE«

Varšava, 6. avgusta. V Tomášovu si je dala 18 letna hčerka židovskega trgovca Samuela Gottlieba odrezati lase. Ko je oče to zapazil, je navalil nanjo in jo tako strašno pretepel, da je deklica že čez nekaj ur umrla.

## KRVAVA EKSPLOZIJA V VERDUNU

Pariz, 6. avgusta. V bližini Verduna se je dogodila velika eksplozija. Na starih bojiščih okoli znamenite tvrdujave so zbirali delavci ostanke šrapnelov, granat in ročnih granat. Pri tej priliki je eksplodiral koš, poln granat. Trije delavci so obležali takoj mrtvi, 7 pa je bilo težko ranjenih.

## GOZDOVI GORIJO.

V četrtek se je vžgal obširen gozd beočinskega samostana. Radi strahovite suše in stare žume se je požar bliskovito razširil. Preko dva kilometra gozda je bilo v plamenih, tako da je bilo videti odsev ognja celo v Novi Sad. Vso noč so se trudili seljaki in vojaki na omejevanju požara. Zgorelo je okrog sto hektarov gozda. Povzročena škoda znaša več milijonov dinarjev.



# Mariborski in dnevni drobiž

## Nove občinske davščine v Mariboru

Kakor že znano, je sklenil občinski svet v svrhu kritja posojila 6 in pol milijona za zgradbo stanovanjskih hiš posebno davščino na vino in pivo in sicer 2 Din na vsak liter črnega vina, ali pa, če se to ne bi odobrilo, po 1 Din na liter vina vseh vrst. Kakor se nam poroča, je ministrstvo prvo vrsto davščine odbilo, drugo pa potrdilo. Davščina na pivo je kaj odklonjena. —

## Najmarina za podeželske občine

Napovedi najemniškega donosa v l. 1927 za obdobje v letu 1928 se morajo iz podeželskih občin vložiti do 31. avg. Hišni posestniki, ki imajo hiše v najem oddane proti najemini v denarju ali kojih najemniki odslužujejo najemino z delom, se vabijo, da napovedi do tega časa vložijo.

Potrebne tiskovine so se že razposlale občinskim uradom, ki jih bodo razdelili prizadetim posestnikom. Komur se še tiskovine niso dostavile, naj se obrne na županstvo.

Posestniki se opozarjajo na županom doposlano »Oznanilo«, ki vsebuje poduk za setavo napovedi.

Kdor napovedi pravočasno ne vložijo, se v zmyslu člena 77 finančnega zakona za l. 1927—28 kaznuje z denarno globo do 180 Din in pride po okolnostih tudi v preiskavo radi zatajitve najemnine.

## Vsem stavbenim podjetjem

V zadnjem času se pogosto pripetijo nesreče pri stavbenih odrih na navpičnih stebrih, kakor tudi pri visečih odrih. Opazilo se je, da se uporablja pri odrih slab les. Navpični stebri niso vkopani ter tudi ne podloženi z deskami. Isti so večkrat premalo dimenzionirani. Odprtine na odrih niso ograjene. Deske so pribite od zunanje strani, namesto od znotranje itd. Radi tega se podjetja opozarjajo, da se morajo strogo držati predpisov glede odrov. Ako se bodo pri reviziji opazili nedostaki pri odrih, se bo takoj ustavilo delo ter postopalo proti podjetniku v smislu za kona o inšpekciji dela, odnosno se bo povzela odstotek opasnosti od strani Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. — Inšpekcija dela Maribor. —

## Smrtna kosa.

Danes ob dveh ponoči je umrla 70 letna posestnica Marija Leč v Peklu št. 70. Pogreb bo v ponedeljek ob 14. na Pobrežje. —

## Naknadne prijave za vojno akademijo.

Po naknadnem odobrenju vojnega ministrstva morejo letos izjemoma pristiti za sprejem v vojno akademijo v Beograd tudi sledeči kandidati: 1. ki so dovršili 6. razred gimnazije ali realke z dobrim uspehom. 2. Peti razred gimnazije ali realke z najmanj dobrim uspehom in prihajajo neposredno iz vojske in 3. oni, ki so sedaj v 21. letu starosti. — Rok prijave za te kandidate je do 21. avgusta. —

## V vročici ljubosumnja

se zgodi največ neumnosti. Sinoči je mesar Alojz T. zalezoval po mestu svojo soprogo. Ljubosumje mu je grizlo vest in že je v Gregorčičevi ulici zapazil soprogo z nekim moškim. Planil je k njima in se lotil zapeljivca, ki se je prestrašeno branil. Ko pa ga je premikastil do krvi in mu raztrgal srajco, pa je ugotovil, da se pretepa z mizarskim pomočnikom, ki je odpeljal na sprehod svoje dekle, ne pa njegovo soprogo, ki ji je bila sicer močno podobna. Maščeval se je torej nad nedolžnim mladeničem, ki niti ne pozna njegove ženice. Policijska intervencija je pomirila razburjene duhove in Gregorčičeva ulica je bila zopet mirna.

Dr. Vilko Marin

zopet redno ordinira; Razlagova ulica 15, Maribor. — 680

## Kandidatna lista Socialistične stranke Jugoslavije

SSJ je za mariborsko volilno okrožje sestavila sledečo kandidatno listo:

Nosilec liste: Josip Potočjan, uradnik okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru.

sreza Brežice: Jože Rihtar, rudar v Jesenovcu, namestnik: Karol Ogorelec, usnar v Pišecah;

sreza Celje in Mozirje: Valentin Komavli, vodja Borze dela v Celju, namestnik: Valentin Hrastik, delavec v Sp. Hudinji;

sreza Lendava in Murska Sobota: Zvonimir Petrovič, koncipijent v Sp. Lendavi, namestnik: Matija Gaber, priv. uradnik v Sp. Lendavi;

sreza Konjice: Franjo Sušec, železničar, Žreče—Maribor, namestnik: Martin Kvas, mali kmet v Božah;

sreza Laško: Ignac Sitar, župan v Trbovljah, namestnik: Ivan Krušič, strugar v Trbovljah;

sreza Maribor desni breg in Ljutomer: Iv. Krajinik, železničar, Maribor, namestnik: Leon Bračič, železničar v Studenčih;

Sreza Maribor levi breg: Viktor Grčar, učitelj in oblastni poslanec, Maribor, namestnik: Andrej Bahun, železničar in občinski svetnik v Mariboru;

sreza Ptuj in Ormož: Ivan Fava, profesor v Mariboru, namestnik: Franče Gabrijel, uradnik, OUZD v Ptuj;

sreza Prevalje: Luka Juh, župan v Guštanju, namestnik: Franc Štern, strojnik na Žerjavu;

sreza Slov. Gradec: Ivan Straus, uradnik v Šoštanj, namestnik: Ferdo Ravter, uradnik v Slov. Gradcu;

sreza Šmarje: Ivan Čeček, mali posestnik iz Male Rodne, namestnik: Fran Kropej, rudar iz Flereške gore.

Po komunikaciji oblastnega tajništva SSJ, se je okrožna radičevska organizacija v Sp. Lendavi s 17. krajevnimi organizacijami izrekla za socialiste in svoje ljudi dobila za kandidate obeh srezov.

Lista bo pri predsedništvu sodišča vložena v ponedeljek.

## Ograja preko Grajene v Ptuj

Pot na ptujsko pokopališče vodi preko Grajene, kjer je pred enim letom povodenj razdrlo ograjo. Ta ograja še danes ni popravljena, temveč so na Breznikovo mejo položeni strohneli in slabi drogi. Kako lahko bi se zgodila nesreča, ako bi otroci, ki se obešajo na te drogeve, padli v globoko strugo Grajene. Mestna uprava ptujska in pa Olepševalno društvo, kakor tudi posestnik Breznik sam naj poskrbe, da se taki nedostaki, ki nikomur niso v okras, odpravijo.

## Napredovanja mariborskih sodnikov.

Za deželnosodna svetnika pri okrožnem sodišču v Mariboru sta imenovana okrajna sodnika gg. dr. Davorin Senjor in dr. Alojzij Lešnik; za predstojnika okrajnega sodišča v Ljutomeru g. Ivan Trinkaus, okrajni sodnik v Mariboru; za okrajne sodnike v Mariboru gg. dr. Boris Mihalič, Ivan Mikluš in dr. Rudolf Adamič, sodniki v Mariboru. —

## Povratak deške kolonije iz Kaštel Lukšiča.

Mariborska deška kolonija, ki se mudi že tri tedne v Kaštel Lukšiču v Dalmaciji, prispe, kakor nam poročajo, v sredo, dne 10. t. m. z večernim osebnim vlakom ob 21.56 v Maribor. Prosimo stariše udeležencev, naj pridejo vsi na kolodvor. —

## Zopet v zaporu.

Včeraj je bil aretiran nevarni vlomilec Ivan K., ki je bil nedavno izpuščen iz tukajšnjih zaporov, kamor so ga spravili predolgi prsti in prevelika ljubezen do tuje lastnine. Pri njem so našli modri telovnik iz pletenega sivega blaga in črne oficirske hlače izdelane pri Francu Weissu v Gradcu. Sumi se, da izvira oboje od kakšne tatvine, radi česar se opozarjajo oškodovanci, da se zglase na tukajšnjem policijskem komisarijatu. —

## Junaški Franc Žebot

V času, ko je bil Franc Žebot še poslanec in ga je krila imuniteta, je napačal na svojem shodu pri Sv. Lenartu g. dr. Milana Goriška na njemu lasten način in ga dolžil, da si je skušal pri avtodružbi na stroške države s protizakonito nabavo davka prostega bencina napolniti svoje žepce. Korajžno je pozval g. dr. Goriška, da ga naj toži za te njegove trditve.

Razgrel je svoje zveste poslušalce tako, da so nekateri med njimi, tako župnik Fran Gomilšek in posestniški sin Breznik dali duška svojemu navdušenju z žaljivimi opazkami zoper dr. Goriška.

Po znanem receptu Rimovcev sta se ve pri obravnavi oba krepko zajela svoje besede, kar pa ni imelo zaželjenega uspeha, in sta bila oba obsojena; prvi na 1000 in drugi na 100 Din denarne kazni, koje kazni je smatralo tudi okrožno sodišče kot primerno.

Po razpustu skupščine je izpolnil dr. Gorišek tudi poziv Žebota in ga je tožil pred okrajnim sodiščem. Vsakdo bi pričakoval po besedah tega gospoda; da mu je prišla sedaj ugodna prilika, da dokaže resničnost svojih besedi pred sodiščem. Žebot pa je sedaj drugzega mnenja. Skriva se za svojo namišljeno poslaniško imuniteto, ker najbrže ne ve, da je z razpustom narodne skupščine prenehal biti poslanec. Pričakujemo od njega kot moža, da se sedaj ali postavi sodišču ali pa da zadoščenje za svoje neresnične besede.

## Napad s kamenjem.

Včeraj popoldne je ribaril blizu državnega mostu 14letni Maks Roškar. Nenadoma je pričelo krog njega padati kamenje, ki sta ga nanj iz porednosti metala dva fanta. Ko ju je mladi ribič opozoril, naj prenehata in jima zagrozil, da bo postal po očeta, sta se mu napadalca približala in se ga lotila s pestmi. Eden je Roškarja udaril tako močno, po glavi, da mu je prišla kri iz levega ušesa. Ko sta malo pridneža zapazila, da sta žrtev svoje razposajenosti preveč »obdelala«, sta hotela pobegniti, pa ju je pravočasno dosegel prst pravice. Zagovarjala se bosta pred sodiščem.

## Policijski drobiž.

Kakor Micka kovačeva se je včeraj gostila v neki gostilni Roza Windisch, ki se večkrat izdaja tudi pod drugimi imeni in je hotela oditi, ne da bi plačala. Ker je brez zaslужka in stalnega bivališča, je gotovo, da se peča s tajno prostitucijo, ki ji je bila tudi v inozemstvu profesija in glavni zaslužek. Oddali so jo sodišču, ki jo bo po prestani kazni vrnilo v domovinsko občino. — Na podlagi prijave deželnega sodišča v Celovcu, je bil včeraj aretiran Franc Č., konjski mešetar, ki je, kakor ga dolži obtožnica, osleparil nekega posestnika na Koroškem za konjsko opremo, vredno 1500 šilingov. Uvedena je preiskava. — Nevaren uzmovič je postal šele 15letni Blaž Valder, ki je zadnji čas izvršil več drznih tatvin. Razen steklenic slatinske vode, ki so bile pokradene iz štirih gostiln, je podjetni Blaž ukradel tudi zidarjem, ki so zaposleni pri adaptacijskih delih kavarne »Jadran«, manjše zneske denarja, žepne nože in druge malenkosti, ki so jih puščali v sukni in telovnikih. Zagovarjal se bo pred sodiščem.

## Policijska kronika.

Od petka na soboto je bilo aretiranih 5 oseb radi tatvine, poneverstva, prevare, radi prestopkov avtomobilskega in ena radi prestopka obrtnega reda. Radi manjših prestopkov je bilo vloženih 12 prijav.

## Ponočni razgrajči.

Kavarna Promenada v Tomšičevem drevoredu (v Krčevini) je v zadnjem času pogosto do jutranjih ur prizorišče divjega vpitja tako da vse sosedstvo nima miru. Posebno ponoči od zadnje nedelje do ponedeljka in od petka na soboto je bilo tuljenje do 3. jutraj naravnost neznosno. Prosimo merodajne oblasti, naj napravijo red in brezobzirne kalilec nočnega miru strogo kaznujejo.

## Mestna Orjuna Maribor,

priredi v soboto dne 6. avgusta ob 20. uri na vrtu Narodnega doma družabni večer. — 681

Danes zadnjikrat vefilm **Monte Carlo** Nedeljo in ponedeljek repriza vefilma

## Smrtna vožnja podmornice 777

filmska senzacija nad senzacijol  
Kino Union      Telefon 329

## Ptujsko gledališče

(Iz razgovora z g. V. Bratino).

To se mora g. Bratini priznati: postavi si cilj in ga hoče doseči kljub vsem zaprekam. Tako je bilo tudi v Ptuj. Ko se je lotil gosp. Bratina organizacije ptujskega gledališča, je našel star teater s starimi rekviziti. Treba ga je bilo reformirati in tako je dobil oder mesto 2 in pol metra 6 m višine in mestna občina je dala vse, kar je imela v lastni reziiji. Le denarne subvencije ni bilo od nikoder, ne od mestne občine ne od oblasti, ne od velikega županstva in ne iz ministrstva. Za vse nabave, za plače in honorarje bi morali zadoščati inkasi. Že primeri drugod nam kažejo, da to ni mogoče, a vendar mala četica okoli g. Bratine ni omagala, temveč vztrajala do konca in snuje načrte za naprej.

Treba je bilo pričeti v Ptuj z nova in treba je bilo sistema. Repertoar naj je raznovrsten, a vendar naj nudi pregled drame v obče, slovenske drame posebej. Zdi se, da je bila izbira posrečena: Sofoklejev »Kralj Ojdip« se je sicer zakasnil, a preko Pasijona je šlo k Molierjevemu »Namišljenemu bolniku«, Baluckega »Težkim ribam«, Schönherrjevi »Vražji ženski«, Zapoljske »Morala gospe Dulske«, Petrovičevemu »Gozdu«, Nušičevemu »Svetu«, k Cerkveniku kot zastopniku prehoda od ekspresionizma k najnovejšim strujam. Enako ali še bolje se je predstavil razvoj slovenske drame z devetimi njenimi stebri: Od Ogrinca »V Ljubljano jo dajmo« Jurčič-Govekarjevega »Desetega brata«, Finžgarjevega »Divjega lovca«, Cankarjevih »Hlapcev« in »Pohujšanja«, preko Golije »Peterčkovih poslednjih sanj«, Remševca »Magde« zopet k Cerkveniku z »Grehom« in »Očiščenjem«.

Poset je bil vseskozi zadovoljiv, čeprav ima ptujsko gledališče za 300 gledalcev prostora. (Primerjaj relativno Ptuj z Mariborrom). Literarna dela so se dala pač samo enkrat, ljudske predstave 3 do 4 krat, Pasijon 7 krat, vseli predstav je bilo 37, premijer 17.

Započeto delo pač ne sme zamreti in menda ravno te dni ptujski krogi razmišljujejo, kako bi gledališče vzdržali. Upajmo, da najdejo pravo rešitev! P. St.

## Starešinska Zveza »Triglava«

poziva svoje članstvo, da se (s trakovi) v čim največjem številu udeleži sestanka, ki se bo vršil o priliki otvoritve Sokolskega doma v Ljutomeru dne 14. avgusta. Vožnja polovična. Informacije pri Sokolskem društvu v Ljutomeru. — Tajnik. — 691

## Nepreviden kolesar.

Andrej D., čevljarski mojster s Tražške ceste št. 63, je včeraj zvečer vozil tako neprevidno po Glavnem trgu, da je podrl z dvokolesom na tla Terezijo L., ki se je pri padcu poškodovala pod levim kolonom. Poškodba je lažjega značaja, in ni bilo treba zdravniške pomoči. Neprevidni kolesar pa ima precejšnjo škodo na kolesu, ki je pri sunku precej trpelo.

## Hotel Halbwidl

danes, sobota, družinski večer. Godba Pečnik. V nedeljo »Dravsko lastavice«. — 711

## I. Mariborska lovska družba

priredi 7. avgusta veliko lovsko veselico v gostilni »Lovski dom« nad Tremi ribniki. Za obilen obisk se priporoča — odbor. — 709

## Za razkuževanje

pri nalezljivih boleznih uporabljamo z najboljšim uspehom pri človeku Sanitol (mesto lizola), pri živini Saneolin. Ta sredstva proizvaja Chemotehna družba z o. z. v Ljubljani; stalno založeno za Maribor ima tvrdka »SALUS« d. d. Maribor, Cankarjeva ul. 1. 584

**Spominate se CMD**



**Milijonsko sleparstvo**

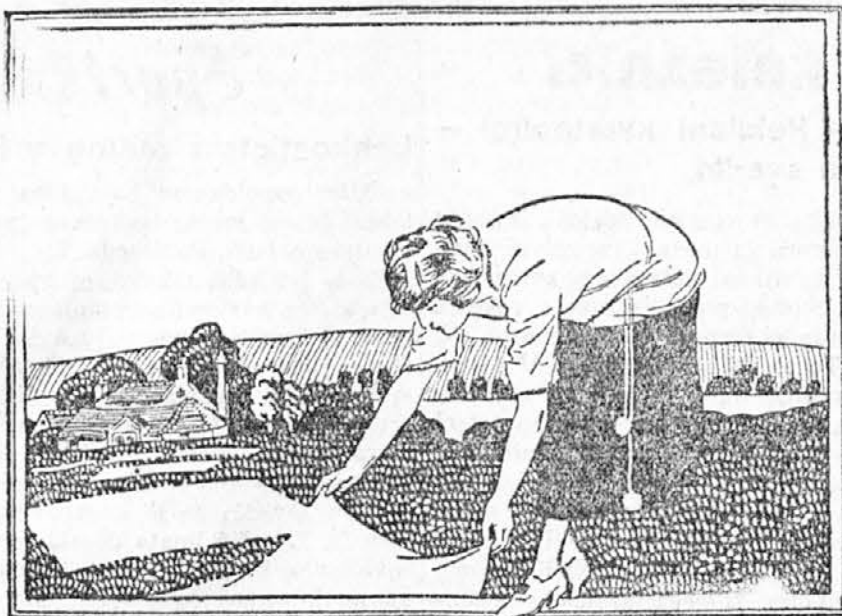
Neki berlinski notar je te dni nasedel mednarodnemu pustolovcu, po katerem ga še danes glava boli. Z nemškimi potnimi listom se je legitimiral v notarski pisarni eleganten gospod kot trgovec Borrás y Espart iz Španije. Naprosil je notarja, naj mu za njegovo hišo v Berlinu priskrbi hipoteko. Ker ima Borrás y Espart v Berlinu res več nepremičnin, se je posrečilo notarju dobiti 80.000 mark gotovine, ki jo je izročil došlemu gospodu. Ko pa se je obrnil notar radi poravnave stroškov na trgovca Borrása v Barcelono, je dobil od tega strašno vest, da je bil notar mistificiran, če je izročil komu 80.000 mark, češ da ni bil Borrás pri njem. Za onim lo-povom, ki je prisleparil preko milijon dinarjev, so poslali tiralice.

**Nevaren mednarodni lopov prijet**

Že vso poletno sezono dela evropskim kriminalnim organom mnogo preglavice velegoljuf, ki opravlja svoj posel le med bogataši v svetovnih kopalniških in letoviških. Policija je že skoro obupala nad svojimi zmoglostmi, ko se je te dni nepričakovano posrečilo aretirati kralja hotelskih tatov Ebnerja v Nantesu na Francoskem. Ebner, ki je avstrijski državlján, je v zadnjih tednih imel zlasti v francoskih kopalniških obilo uspeha v svoji obrti. Prisleparil si je nič manj kakor tri milijone frankov. — Nihče pa še ne ve, za koliko je olajšal mož hotelske goste v vsakem letu. V najelegančnejšem hotelu v Vichyju je Ebner vlomil v noči na 21. junija v sobo nekega Američana in mu odnesel za milijon dragocenosti.

**Zmota ali kavalirstvo?**

— Čuj, Janez, če hočeva vdreti in vlomiti v to hišo, morava iti skozi okno. Na vratih je napis: zabranjen vhod!

**Flanel, s katerim se pravilno postopa traje večno.**

Flaneli se sicer čistijo mnogo težje, kakor drugo perilo, zato jih morete samo s skrbljivim ravnanjem ohraniti in održati, da ostanejo trajni, kar se Vam mnogokratno izplača.

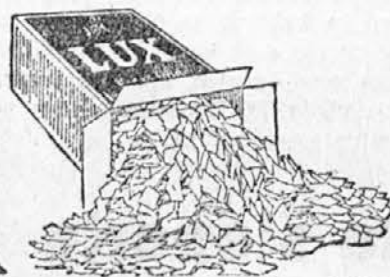
Volna sestoji iz vlakenc, ki so pokrite z luskami in sličijo luskam ribe. Iste se potem drgnjenja z milom poškodujejo, vsled česar se na flanelu napravijo gube.

Topla pena Lux-a izvanredno odstranjuje vsako nečistočo iz tkiva in to brez mencanja.

Sušite vedno Vaše flanelo tako, da jih vodoravno razprostrete in pazite na to, da pri sušenju zavzamejo prvotno obliko. Ko so zadosti suhi, pokrijte jih z vlažno krpo in likajte jih z železom, ki ni preveč vroče.

Torej samo z Lux-om perete Vaše flanelo brez brez skrbi.

# LUX

**Pismo naših malčkov pred odhodom iz Dalmacije**

V Trogiru — biseru Dalmacije — Mariborska mladina v letalskem hangarju — Naša dobra mati

Kaštel-Lukšič, 3. avgusta.

V sredo smo prejeli odgovor »Jadranske Straže«, ki je nas vse spravil v slabo voljo. Naša prošnja, da bi nam »Jadranska Straža« preskrbela kako ladjo, je bila odbita! Poparjeni obrazi so se pa takoj zjasnili — najeli smo si velik motorni čoln, v katerem je prostora za 60 oseb in se odpeljali v znameniti Trogir. Črni oblaki so se zbirali nad Kozjakom, Klisom in Solinskim poljem, vihar je dvigal prah daleč na morje, pri nas pa vse mirno, le valovi so postajali vedno višji in že smo se bali, da bo treba izlet preložiti. Deca se pa ni dala ugnati, možato je poskakala v prostorno kabino. Toda že po polurni vožnji je tudi pri nas »jugo« premagal »maestral-a« in motorni čoln se je začel gugati v mogočnih valovih.

Dečki se za nje niti zmenili niso, mirno so gledali skozi okna na divno kaštelansko rivijero, ob kateri se blešči sedem Kaštelov: Sućurac, Gomilica, Kambelovac, Lukšič, Stari, Novi in Filipci. Očarujoč pogled! Zagledali smo veličastne hangarje v Divuljah in prosili smo kapetana, naj nas izkrci, ker bi si radi ogledali hidroplane tudi od bližje. Žal, valovi tega niso dopustili. Morje je postajalo vidno ožje, valovi vedno manjši in že nas je pozdravljala Trogir s svojim krasnim stolpom stolnice. Še nekaj minut in bili smo na cilju! Za ogled tega bisera Dalmacije je neobhodno potreben vodnik.

Po priporočilu nekega gospoda smo se obrnili na tamkajšnjega lekarnarja gosp. R. Slade Šilovića. Le-ta je naši prošnji radevolje ustregel, zaprl lekarno (!) in nam razkazal vse znamenitosti in teh ni malo, kajti celo mesto je en sam muzej. Najlepša je stolnica, posebno stranska kapela, v kateri je dragocen mramornat sarkofag z reliefi Sv. Ivana (Orsini), mestnega zaščitnika. Krog sarkofaga cela vrsta svetnikov v naravni velikosti, izklesanih od znamenitih domačih in italijan-

skih umetnikov iz šestnajstega stoletja. S stropa visi kardinalski klobuk, kate-rega je nosil zadnji trogirski kardinal; Napoleon je bil namreč prenesel škofjsko oblast v Split. Portal stolnice je nepopisna umetnina iz 12. stoletja. Ob straneh stojita Adam in Eva na levu, simbol moči tedanje sv. cerkve. Stolnico so zidali celih 300 let, šele v 15. veku je bila izgotovljena. Pred stolnico je tlakovan trg, kjer je prekrasna loga s kamenito mizo in klopmi, na južni strani pa palača trogirskih škofov. Danes je v njej mestni magistrat in razni društveni lokali. Nedaleč od te palače so razvaline cerkve iz devetega stoletja, v kateri je na stotine raznih umetnin iz grške, rimske, bizantinske in republikanske dobe, celo soha Franca Josipa I. leži v nekem kotu, toda brez — glave! Zbirka ima neprecenljivo zgodovinsko vrednost, le škoda, da je izpostavljena vremenskim nevarnostim, kajti cerkev je brez strehe. Beograd je gluh za take stvari in Amerikanci ter drugi tujci se ne morejo nadejati naši indolenci. Tik za cerkvijo je krasna mala stavba z vzdano ploščo (v starogrščini), ostanek grške kolonije iz 3. stoletja pred Kristusovim rojstvom, v kateri je danes 10 dominikank, ki so se zaobljubile, da ne prestopijo več praga te hiše. Poleg opisanih, ima Trogir še nešteto umetnin, da, o vsaki hiši bi se dalo napisati celo knjigo. Severni in južni del mesta krase parki s cvetočimi agavami (stebela, na katerem so cvetovi, so 5—7 m visoka), palmami in drugim južnim drevjem.

Ogled mesta nas je utrudil in vsi željni smo sedli pred kavarno »Central«, kjer smo si »privezali dušo« z malinovicem. Čas nam je hitro potekel in sedli smo v čoln. Medtem se je morje nekoliko pomirilo in čez pol ure smo bili v Divuljah, kjer so nam dovolili, da si smemo ogledati hidroplane. S kakšnim veseljem so dečki poskakali iz čolna in ucnili nog tekli v hangar, kjer sta

dva hidroplana (domače tvrdke »Ikarus«). Mornarji-piloti so nam razložili delovanje motorja, krmarjenje in sploh vse, kar je na hidroplanu važnega. Deca se je vzpenjala v ladjico in marsikdo je bil tako srečen, da je mogel sedeti na pilotovem sedežu. Saj so nam postale te »ptice« že čisto domače, kajti ne mine dan, ne da bi nas obiskal naš domačin g. Koroša na kopalnišču. Spusti se prav nizko, komaj par metrov nad morsk gladino in nam maha z roko v pozdrav. Nekega dne je dečkom izpolnil obljubo in se spustil komaj 100 m od nas na morje, nato pa zopet vzletel v zračne višave. Gosp. Koroša je bil tudi tako ljubezniv in »nabasal« nekega dne celo kolonijo v jadrnico vojne mornarice. Celu uro se je zibala na valovitem morju, ki je tudi zahtevalo od treh dečkov svoj tribut.

Slovo od naših hrabrih in ljubeznivih pilotov je bilo kaj prisrčno in še dolgo smo mahali z robcem njim v pozdrav. Nato smo zadovoljno kramljali o vsem kar smo videli in slišali. »Mamica« nam je dala kos kruha in sira in že smo se bližali domu. Solnce je že davno zašlo, Split in Solin sta zablesketala v tisočerihi lučicah in utrujeni smo zapustili obsežen motorni čoln.

Včeraj nas je obiskal srežki šolski nadzornik gosp. Puhiera iz Splita in si ogledal kolonijo. Vzdadočen je zrl na zdrave in ožgane fante ter pohvalil disciplinirano »četo«. Le škoda, da nas je zapustil naš pridni Gojko. Revček je obolel (vsled zavžite slabe salame, ki jo je prinesel iz Maribora) in se leči v splitski bolnici. Njegovi skrbni tovariši so pri njem in kakor smo zvedeli, bo kmalu zopet okreval, kar mu vsi iz srca želimo. Na tem mestu izrekamo skrbnemu in požrtvovalnemu zdravniku dr. Šoulavy-ju, ki se je ob vsakem času radevolje odzval, našo najiskrenejšo zahvalo, kakor tudi splitskim zdravnikom dr. Skariću, dr. Fery-u, dr. Suiću in dr. Tudor-ju, ki so nam šli v vsakem oziru na roko. Prijaznost omenjenih gospodov je brez primere, pač zdravniki v pravem pomenu besede. Vsi ostali smo zdravi in s težkim srcem se bomo ločili od ljubljnih Kaštelanov in toplega morja. Dečki so izredno zadovoljni z vsem, osobito s prehrano, ki je tečna in obilna. Vsa čast in hvala našim kuharicam, pose-

**Dunajski politični humor**

Dunajski »pisar« je precej časa več zmeden, ko poslušal in čita dolge debate o raznih stražah in brambah, nazadnje pa celo težko zadevo pri pivu takole izmodruje: Brambna zveza, zveza bojevnikov, domobranstvo, občinska straža, meščanska garda — imajo svoje stalne lokale. Tja poidem, kjer se bo točilo najboljše pivo!

Dogodki 15. Julija so dali najhujšo kletev skreganemu trgovskemu svetu: Vi bi morali zgoreti v justični palači in ne samo vaš kazenski spis!

**Priljubljeni ministrski predsednik,**

Ko je prišel madžarski ministrski predsednik grof Bethlen na počitnice v svoj letni dvorec v Luke Paszti, se je pred dvorcem nabralo precejšnje število vaščanov, ki so svojemu državniku napravili čudno ovacijo. Govoril je neki čevljar Leger tako, da je bilo vse prej kot pa laskavo za grofa in vladnega predsednika. Večina zbranih je govorniku hrupno pritrjevala in nazadnje so nekateri celo poskušali preskočiti ograjo, da bi predsedniku še bolj od bližu svoje povedali ali pa celo kaj dali. Nastopilo je orožništvo, ki je zaprlo čevljarja in več najožjih predsednikovih rojakov.

**Morska pošast zelo nedolžne narave.**

Iz Toulona v Franciji poročajo o neki »morski pošasti«, ki je izzvala te dni med kopalniškimi gosti paničen strah. Ljudje so naenkrat zagledali v bližini kopalnišča strašno črno pošast, ki se je sedaj pokazala iz morske globine. Dame so pričele bežati na vse strani in v paniki, ki je nastala, so bile ranjene 3 deklice in 2 dečka. Pozneje so ugotovili, da je bil to torpedo neke podmornice, ki je zablodil v pristanišče. Najbrže je bil izstreljen o priliki zadnjih manevrov.

**Tudi filmski igralci se bunijo**

Pred nekaj tedni je filmska družba Famous Players Lasky Company v Los Angelesu napovedala desetodstotno znižanje plač vsem svojim nastavlencem. Temu so sledile tudi ostale družbe. Te dni prejmejo igralci prvič znižane honorarje, če se ta čas ne spremeni položaj njim v prid. Nedavno so imeli namreč filmski igralci — 700 po številu — protestno zborovanje, na katerem so ustanovili organizacijo, katere naloga je skrbeti za gmotne interese članov in zlasti doseči osemurni delavnik. Doslej so zvezde in zvezdniki načeloma odklanjali vsako strokovno oz. razredno organizacijo. Ko pa so jih sedaj malo potipali z napovedano redukcijo gaže, so takoj ustanovili svojo »Actors Equity Association«. Nastopila je na zborovanju cela vrsta govornikov-igralcev, ki so povdarjali potrebo sistematičnega nastopanja proti izrabljanju umetniških zmoglosti po filmskih družbah. — Filmska podjetja so se baje zadnji trenutek odločila, da po posebni komisiji natančneje preštudirajo gmotni položaj igralcev višje in nižje kategorije, predno izvedejo nameravano znižanje plač.

**Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru**



## Pustolovci na železnici

Komedije in tragedije v vlaku — Poklicni kvartopirci — Prepozni spomin na svarilo

Zlasti poleti je železniški vagon torišče komedij in tudi tragedij. Tolikokrat se čuje o prav čudnih stvareh, ki so se dogodile med potom na vlaku. Posebno luksuzni vlaki dajejo dovolj snovi pisateljem romanov. V spalnih vagonih začenjajo flirti, ki po ovinkih preko ljubezni često nehajo tudi s kako tatvino dragocenosti itd. Na koridorih ekspresnih vlakov se najdejo mednarodni pustolovci, ki prežijo na plen. Nikdar se ne ve, kdo je elegantni gospod v sosednem kupeju in kaj vse namerava mondena dama z močnim parfumom in koketnimi očmi. Ko se po vlakih kreta toliko pustolovcev, je jasno, da si tudi kvartopirci tu iščejo svoj plen. Saj ljudje, ki potujejo, nosijo dovolj denarja seboj.

V »Vossische Zeitung« opisuje neki potnik, ki je potoval v Karlove vari, prav zanimivo poklicnega srečolovca s kartami. Ko prestopi vlak češko mejo, pošepete konduktar potniku: »Poklicni kvartopirci so v vlaku. Pazite in povejte to dalje!« — Nekaj časa je človek v napeti pozornosti, kmalu pa na svarilo pozabi in se prav nič ne čudi, ko eden od sopotnikov privleče kakor slučajno karte iz žepa in jih začne razlagati po kolenih. Izgleda, kot bi delal to iz samega dolgočasia. V tem trenutku se pa pri vratih kupeja tudi pravi slučajno pojavi neki drugi potnik in gleda okrog za prostorom. Prostor je na razpolago ravno nasproti onega, ki se s kartami igra. Prišlec se tja vsede in ker mu je gotovo tudi dolgočasno, gleda na igranje nasproti sedečega. Čez

nekaj časa se vjamejo pogledi, izmenja se par besed in moza, ki se očitno poprej nista nikdar videla, sta zatopljena v igro. Stotaki grede iz roke v roko in to vzbuja pozornost vseh v kupeju. Ni čuda! To je nekaj odrešilnega v dolgočasju vožnje. Igra se je tako naravno razvila, da nikomur ne pride na misel svarilo konkunkterja, izrečeno pred komaj pol ure. Igralca med igro sama večkrat kar tje v en dan zatrujeta, da je vse samo v razvedrilo, a da bi bilo še boljše, če bi igrali trije. Debeli gospod, ki sedi poleg drugega igralca, se naenkrat odloči za tretjega. Nekaj časa dobiva, nekaj časa izgublja, zopet dobiva, a ko pride njegova zadnja postaja, je obran do suhega, da sam ne ve kako. — Eden za drugim se izgubita tudi ostala igralca, da ponovita v kakem drugem vagonu igro zopet »popolnoma slučajno«. Sopotniki so se na svarilo spomnili in razumeli celo stvar šele potem, ko so videli obrano žrtev.

Ko pa prideš v Karlove vari in sediš pri popoldanskem koncertu na restavracijskem vrtu, se ti naenkrat zdi silno znan pri nasprotni mizi v družbi neke mondeno dame sedeči gospod. Obleden je prvovrstno, cigarete kadi iz zlate doze, monkel bi dal misliti na kakega tužega diplomata, visokega aristokrata ali kaj podobnega, spomin pa le deluje: odkod in kako je ta obraz tako znan? Evo, nazadnje ga imaš! To ni nihče drugi kot prvi igralec, poklicni kvartopirci iz vlaka. Mož kvartopirskega poklica uživa svoje počitnice.

## Dva znamenita sleparia

Tisoč lahkonveržev — Sleparski detektiv

Na Češkem je dolgo časa obiskoval vasi in manjša mesta neki Marek, ki se je izdajal za lastnika velikega ilustriranega lista »Weltspiegel«. Za svoj list je zbiral oglase in naročnino, vmes je pa prihajal z raznimi senzacijami. Enkrat s konkurenco lepotic, drugič s kako športno tekmo, tretjič z zanimivimi ugankami itd. v prav pestri vrsti. Za svoje tekme, razstave in prireditve je pobiral slike in denar ter obetal darovalcem velike nagrade.

Nekaj posebnega je imel tudi za razne vaške veljake — kakor župane, predsednike raznih društev in politične eksponente. Pripovedoval jim je, da pri pravljah velik almanah, ki bo prinesel slike in življenjepis vseh važnejših osebnosti. Vaška gospoda mu je radevolje dajala svoje slike, zraven pa denar na račun naročnine in tudi v dar, da bi življenjepisi v almanahu boljše izpadli.

Marek je bil vpisan tudi pri vseh strankah in celo s cerkvami se je znal igrati. Nekaj časa je bil vnet katolik in je uspešno sleparil po župniščih, potem prestopi z enako aktivnostjo v češko narodno cerkev, iz nje zopet v katoliško in tako je bil kratko rečeno povsod doma.

Končno je bilo tega silno razpletenega dobičkanosnega poslovanja konec. Neka prav neprevidno zasnovana sleparija je bila povod, da so Mareka zaprli in izkazalo se je, da je njegovo sleparstvo tako veliko, kot je velika lahko vernost ljudi. Vse, kar je ljudem pripovedoval, je bilo zlagano in vsi dokumenti, ki jih je razkazoval, so bili ponarejeni. Oškodoval je na tisoče ljudi. Sreča zanj je pa to, da mnogi vaški veljaki ne bodo nastopili kot tožitelji, ker jih je sram velike lahkonveržnosti.

Še z večjo predrznostjo se je pa v Budimpešti neki slepar in izsiljevalec lotil trgovcev in podjetnikov. Svoje žrtve je najprej prav vestno opazoval in si skrbno beležil razne podatke. K trgovcem je prihajal potem kot detektiv, namigaval je, da ve za to in ono, a je dal razumeti, da bi vse zadržal za sebe, če bi se mu toliko in toliko plačalo. Mnogi so nasledili drznemu sleparju.

Veletrgovca Bartoka je pa zvalil celo k sebi. Ko sta bila sama, ga je

zvezal, preiskoval in ko je videl, da nima pri sebi denarja, je z revolverjem v roki zahteval od njega, naj ga takoj vzame seboj v banko in dvigne tam zanj velik denarni znesek. Veletrgovcu ni preostalo drugega kot pokoriti se tej zahtevi. Do banke je šlo vse v redu, v banki se je pa trgovec ojunčil ter začel vpiti, čeprav mu je zločinec poprej grozil, da ga ustrelji, če le eno črhne, pa naj bi bilo to tudi pred vsemi ljudmi v banki. Ob trgovčevem vpitju je nastala velika zmešnjava, katero je lopov dobro porabil in utekel.

Policija ga sedaj išče z največjo vne mo, a brez vsakega uspeha. Zločinec se iz nje še norčuje. Poslal ji je pismo, v katerem razlaga, da je napravil to stvar s trgovcem Bartokom le radi tega, da preizkusi moč svojih živcev. To pismo študirajo sedaj grafologi, da bi iz rokopisa dobili kako sled o zločincu.

Učeni ljudje se trudijo, trudi se seveda tudi oblast, slepar pa med tem pridno izkorišča veliko množico lahko vernežev. In še pravijo, kako bistra in prevdarna je današnja doba.

### Zlorabe amnestije

Nemški demokratsko-republikanski listi protestirajo proti potuhi in celo pomoči mnogih sodišč raznim monarhističnim in šovinističnim hujšakem in izgreznikom v zlorabo amnestije, ki bo, kakor znano, stopila v veljavo 2. oktobra na dan 80letnice državnega predsednika Hindenburga. Dogaja se to takole: Mnogi iz monarhističnega tabora, kakor pretepaški člani »Stahlhelma«, klevetniki potom tiska itd., so stali tik pred obsodbo. Ko se je čulo, da bo izdana amnestija, pa naenkrat vsi po vrsti izostajajo od zadnjih razprav, predlagajo potom svojih zastopnikov nove priče in odgoditve in mnoga sodišča jim v tem pogledu grede nepričakovano hitro in uslužno na roko. Izgleda, kot da je na delu nekako sporazumljenje med delikventi in med onimi sodniki, ki sicer pobirajo plače od nove, a še vedno živijo v duhu stare Nemčije. Republikanski listi hočejo vse storiti, da se prepreči zlorabljanje amnestije in vsako odtegotvanje od že davno zaslužene kazni.

## Sport

Lahkoatletski miting v Ptuj

Jutri popoldne se bo vršil v Ptujju lahkoatletski miting za prvenstvo mariborske oblasti. Po dosedanjih prijavah se bodo udeležili tekmovalj trije klubi. »Rapid« bo nastopil s kompletno garnituro 14 mož in ima največ izgledov, čeprav ima »Ptuj« dobro lahkoatletsko sekcijo in je organizacija prireditve po verjena njemu. Maribor se udeleži tekmovalj samo s štirimi atleti. Nastop lanskoletnega zmagovalca v metanju kroglice Jovičiča še ni zagotovljen. — Žgur in Kovačič imata dovelj izgledov, kako pa se bo plasiral Rak (800, 400 in 200 m) je nemogoče uganiti, kajti jutrišnji nastop je smatrati za njegov debut.

Rapidovi atleti: Barlovič, Baumgartner, Jeglič in drugi so rutinirani sportniki v stalnem treningu in je sigurno, da bodo priborili svojim barvam največ točk, dočim bodo atleti SK Ptujja imeli z močno konkurenco težak posel. Vsekakor bo na mitingu doseženih dokaj dobrih rezultatov in ni izključeno, da bo postavljen tudi kakšen slovenski rekord, kajti sigurno je, da bodo rezultati tokratnega mitinga znatno boljši od rezultatov lanskoletnega, ki se je vršil tudi v Ptujju.

Stafeta za kupo »Marburger Zeitung«.

Jutri dopoldan se vrši v Ptujju v tretje stafetni tek za kupo, ki jo je poklonila »Marburger Zeitung« za propagiranje lahke atletike. Prvič si jo je priboril »Ptuj«, lani »Rapid« in tudi letos bo najbrže pripadla njemu.

Nacionalni teniški turnir za prvenstvo Slovenije

prične 13. t. m. na igriščih »Maribora« in deloma tudi na igriščih »Rapida«. — Po došli prijavi je videti, da vlada za prireditve velik interes, predvsem odkar je v medmestni tekmi Ljubljana katastrofalno podlegla mariborskim reprezentantom. Razen tekmovalj za prvenstvo se bo vršilo tudi tekmovalje za pokal »Marburger Zeitung«, kar je že lani vzbudilo veliko zanimanje. Za prvenstvena tekmovalja je Maribor razpisal za prvo in drugo doseženo mesto dragoceno darilo, za tretje pa spominsko plaketo.

Davis Cup Japonska: Mehika.

V St. Louis (USA) je Japonska porazila Mehiko v razmerju 4:1 in si tako zagurala placement za finale v ameriški skupini.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

**Mali oglasi** Zanimivo, dopisovanje in oglaševanje ali trgoveškega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

### Začetnica

za trgovsko pisarno se sprejme. Prednost več jezikov, tesnopis. Ponudbe pod »Začetnica« na upravo Večernika. 704

### Dobrodošča gostilna

v okolici Maribora ugodno na prodaj. Naslov: Marstan, Maribor, Koroška c. 10. 702

### Obrtno hišo

velik vrt sredi Maribora proda za 90.000 Din. Zagorski, Maribor Tattenbachova ul. 19. 701

### 15letna deklica,

zdrava, močna, poštenih starišev želi vstopiti v kako trgovino kot učenka. Gre najraje na deželo. Naslov v upravi. 694

### Učenec z dobro šolsko izobrazbo

iz boljše družine se sprejme pri Karničnik & Kumperščak, Maribor, Glavni trg 11. 693

### Glasovir Bösendorfer,

dobro ohranjen, pianino Petrof, skoraj nov, ceno na prodaj. Dobravc, Maribor Frančiškanska 21. 682

### V lepo solnčnato sobo

vzajem 3 dijake drž. akademije. Krekova 8 II., vrata 8. 713

### Piano

mehak, dobrega glasu, najraje Stutzflügel, se sprejme v najem. Ponudbe pod »Stutzflügel« na upravo »Večernika«. 685

KINO APOLLO Danes! Novo delovanje!

Carlo Aldini

## Kralj šoferjev

Jutrišnje nogometne prireditve.

Jutri ob 9. dopoldne bosta na igrišču »Rapida« odigrala prijateljsko tekmo naraščaja »Rapida« in »Svoboda«. — Ob 15. pop. prijateljska Rapid rez.: Merkur rez.; ob 17. Svoboda: Rapid. Vse na igrišču Rapida.

SK Železničar.

Sledeči člani športnega kluba »Železničar« se morajo sigurno udeležiti sestanka, ki bo v nedeljo ob 10. dopoldne v klubovem lokalu, Frankopanova ulica: Wagner, Vavda I. Vavda II., Glaser, Pasternjak, Vogrinec, Frangeš; Stauber, Vesnaver, Skraber, Senica, Marčinko, Safran; Marinič, Jenko, Kovač, Kokol, Gruber, Veras, Lukas, Omič Fašing. Točnost je dolžnost člana!

Tekme za mladinski pokal

katerih se bo udeležil tudi ISSK Maribor, prične že to nedeljo. Tekmovalo bo 5 klubov. V prvem kolu nastopijo Ilirija: Mars in Jadran: Krakovo. Semifinale igra ta zmagovalca prvega kola, Maribor pa bo nastopil samo v finalu.

Naš državni prvak na Dunaju.

Prihodnjo nedeljo 14. t. m. igra splitski »Hajduk«, naš državni prvak, prvo tekmo za srednjeevropski cup. Žreb mu je namenil dunajskega zmagovalca v pokalnih tekmah »Rapida«, ki je brez dvoma najmočnejše avstrijske profesionalno moštvo. Naslednji dan bo »Hajduk« odpotoval na Češko na turnejo.

Slavija : Sparta 2:1 (1:1).

Senzacionalni izid prijateljske tekme med najostrejšima rivaloma Slavija in Sparta je vzbudil v sportnem svetu veliko pozornost. Doznava pa se, da rezultata ni jemati preveč resno, kajti obe moštvi sta nastopili z rezervami. Slavija je dosegla vodstvo potom 11 metrovke, nakar je Sparta izenačila. V drugem polčasu pa je Slavija dosegla odločilni gol tudi z 11metrovko. Igra je bila jako groba.

Zunanji minister ČSR dr. Beneš

je poklonil dragoceno prehodno darilo za slovanska plavalna tekmovalja, ki se bodo vršila letos prvič v Beogradu.

Španec L. Rayo evropski prvak.

Louis Rayo je v borbi za evropski šampionat v boksanju v 15 rundah po točkah porazil Lucien Bineza.



E. G. Brat:

**Ugrabljeni milijoni**

Roman ameriškega Jugoslovena. 77

Bobby Dodd se je ustrašil teh novih izdatkov. Obrnil se je brzojavno na svojega gospoda v Chicagu.

»Se vedno ga ni dobil!« se je razveselil Oliver Hegan in si zadovoljno mel roke. Postajal je dobre volje, ker tečaj bakrovih papirjev se je naposled vendarle ustavil. Nemudoma je brzojavil v Vladivostok: »Stroški postranska stvar. Trdno upam, da ga na vsak način dobite...«

Potem je šel v klub in je pokazal brzojavko svojim trem tovarišem pri pokerju.

»Dobi ga!« je dejal Dick Patton popolnoma mirno.

»Počakajmo!« se je smejal Merryman Plackoak. »Ne verjamem!«

»Jaz tudi ne!« je vzkliknil Splarks.

»Stavimo!« je predlagal Dick Patton. »Za troške!«

Ostala dva pa sta se samo smejala.

»Vidva se lahko smejeta. Moje milijone pa je že zdavnaj zapravil. Kaj naj storim?« je ječal Oliver Hegan.

»Karto daj sem! Na vrsti si! Pa poguma ne izgubi!«

»Nikoli več ne vidim svojih milijonov!« je zavjaval Hegan ter zmešal karte...

Ko je Bobby Dodd prejel brzojavko, je po navetu ameriškega konzula takoj povečal svoje izdatke. In prepričal se je, da so resnično »vsje vzjatni«. Uradniki so samo čakali na to, da bi bilo kaj »vzeti«... Postali so mehki kakor vosek in — vsaj navidezno — ga niso nič več sumničali, da je nihilist. Odkrito so mu priznali, da ne vedo ničesar o Hjestakovem, a da ga prav gotovo pošljejo v Petrokovsk, ako se je obsodba glasila tako. Policijski predstojnik je dal Doddu celo toplo priporočilo za direktorja petrokovske kaznilnice. Zakaj bi ne pripomogel nekdanjemu šolskemu tovarišu, da tudi on nekoliko olajša težko nihilistovsko blagajno? Kajti, da je Bobby Dodd revolucionaren nihilist, o tem je bil gospod policijski predstojnik trdno uverjen.

Celo ameriški konzul, trd Rus, nikakor ni mogel verjeti, da je Bobby Dodd detektiv. Sploh so si povsod pač ogledali njegovo legitimacijo, toda mislili so si svoje.

Dodd se je vrnil v Dui; par dni pozneje se je predstavil ravnatelju kazenskega rudnika v Petrokovskem. Policijski predstojnik vladivostoški mu je bil med tem že poslal potrebne informacije: »Gospod Bobby Dodd je pretkan nihilist, ki je v zvezi z nekim Ivanom Ivanovičem Hjestakovim. Seboj ima tudi mlado ženo svojega tovariša. Na vsak način tolsta molzna krava. Nas ne bo vodil za nos. Izmolzem ga, potem pa — v katorgo ž njim...!«

Ravnatelj je pokroviteljsko sprejel Amerikanca in njegovih petsto rubljev, ki jih je daroval Dodd za »dobrodelno blagajno rudnika«.

»Ali se spominjate kaznjence Ivana Ivanoviča Hjestakova?« je Dodd vprašal ravnatelja.

»Ivana Ivanoviča Hjestakova?« je vzkliknil ravnatelj, kakor da ga je pičila kača. »Tega lopova, tega navihanega lumpa, da ne bi poznal! To vam je pravi pes v človeški podobi! V Petrogradu je fabriciral bombe, revolucionarne liste je razširal, celo samega batjuško carja je hotel pogubiti. Ta zver, ta nebodigatreba, ta...«, zmanjkalo mu je dovolj krepkih psov, stresal je jezno z glavo in nadaljeval:

»Tukaj pa mi je uprizoril celo vstajo! Upor najhujše vrste! A naposled je ta strahopetec s štirinajstimi tovariši pobegnil. Strašne sitnosti mi je napravil. Kar noč jih je vzela; kakor bi mignil, so bili preko japonske meje. Potem so pa mene zmerjali, da sem nesposoben, ker se je pod mojim ravnateljstvom zgodilo kaj takega. Da, da, dragi gospod, kar štirinajst jih je potegnil za seboj. Ječarska služba težka služba!«

»Nekega Ivana Hjestakova so pred nekaj tedni v Moskvi zaprli«, je poročal Dodd.

»Česa ne poveste?! Da so ga zopet dobili v svojo pest? O naša pravična stvar zmaguje. — In pošljejo ga znova sem? Le počakaj, tiček! Jaz ti že pokažem. To ga bom mrcvaril! Dušo mu iztisnem iz telesa!« Ravnatelj je od veselja in v pričakovanju novih užitkov žarel obraz.

»Pa se vendar ne boste posluževali knute?« je vprašal Dodd, ki so ga ravnateljeve grožnje neprijetno dirnile. V skrbeh se je ozrl na dvorišče kaznilnice, ki je bilo obzidano z dolgočasnim visokim zidom. Za zidom se je modrilo sinje morje.

»O ne! Tega pa ne! V mojem okraju ne pretepamo kaznjencev. To je barbarsko. Reakcionarno. Povsem drugo metodo imam. Imenitno, moderno, vam rečem. Lastni izum! Nikoli ne izgrešim cilja. Uporabil sem jo že dvakrat z izvrstnim uspehom.«

»Rad bi spoznal to vašo imenitno metodo«, je odvrnil Dodd hladno.

»To se lahko zgodi«, je odgovoril ponosno ravnatelj in ponudil Doddu vodke. »Hvaležni mi boste. Lahko uporabljate to metodo tudi v ameriških kaznilnicah.«

»Pa sem resnično radoveden.«

»Bodite moj gost! Prvi transport mi je že javljen. Morda je ta lopov tudi med njimi. Takoj si ga izberem, da vam pokažem na njem svoj izum... Niti iskricice nasilja ni na njem. Ali jamčim vam, da se naš mož najkasneje tretji dan zaleti z glavo v zid in si sam konča grešno življenje. Tudi prva dva sta storila tako.«

Dodd se je zahvalil ravnatelju za prijaznost in je obetal, da pride, kadar dospe novi transport kaznjencev. Vrnil se je v pristanišče Dui k Polly, ki ga je pričakovala polna skrbi.

Humoristično jej je naslikal ravnatelja prisilnega rudnika, starega domišljavca in silno omejenega bivšega oficirja. Najbolj je zanimala Polly vest, da je javljen nov transport kaznjencev.

»Morava ga takoj osvoboditi!« je vzkliknila; »že na potu v rudnik.«

»Popolnoma nemogoče!« je odvrnil Dodd. »Kako morete osvoboditi jetnika proti njegovi volji? Tudi ne smete pozabiti, da ga smatrajo za ubežnika, ki ga posebno strogo pazijo. Prav nič me ne veseli, da bi vtaknili še mene v rudnik. Do japon-

ske meje je cela dva dni, in na meji kar mrgoli kozakov. Dokler se ne dogovorite z mr. Jackom, ne moreva prav ničesar ukreniti.«

»Torej čakati, zopet čakati!« je vzkliknila Polly nekoliko malodušna. Da se raztrese, je predlagal Dodd izprehod po pristanišču.

Bil je jasen popoldanski dan. Solnce je grelo že precej toplo. Nepregledna modrozelenca morská gladina je izginjala v megleno vsemirje na zapadu. Nad lahko pljuskajočimi vali so krožili na prožnih krilih galebi. Narava se je vzbujala k novemu življenju. Roko v roki sta stopala Polly in Dodd po peščenem obrežju, saj sta bila zopet zaveznika. V Doddovem srcu pa se je začela buditi stara ljubezen. Njegov položaj je bil čimdalje težji, čimdalje bolj zamotan...

Položaj Jacka Bella pa je bil povsem enostaven. Sedaj je bil Ivan Ivanovič Hjestakov. Ko so ga v Moskvi zaprli, so ga še s tridesetimi drugimi težkimi zločinci pošiljali iz zapora v zapor. Tako so polagoma prešli vso Rusijo in Sibirijo ter se počasi bližali Sahalinu. Težko je bilo življenje teh kaznjencev. Po ječah, po vlakih, povsod je bilo vse prenapolnjeno, zato je bil zrak neznosen in hrana slaba.

Že po poti so dobili kaznjenci močne verige na noge in roke. To je bila stara navada v katorgah. Brez okov bi bili jetniki utekli ali se pozneje razpršili kakor čreda ovac, kadar jih izpustiš iz hleva. Da je bila varnost večja, so vkovali po pet kaznjencev na eno veliko verigo.

Jacka Bella so pritrdili v sredo tretje verige. Hitro se je sprijateljil z mešano družbo svoje verige. Njegov desni tovariš je bil mlad uradnik iz Odese, ki je poneveril velike vsote državnega denarja. Obsodili so ga na pet let prisilnega dela. Njegov šef, ki je poneveril trikrat toliko, pa je avanziral.

»Plače so premajhne, draginja pa neznosna. Vsak ruski uradnik si pomaga na ta način«, je dejal popolnoma ravnodušno jetnik. »Ako bi hoteli vse uradnike kaznovati, bi morali skoraj vsi v Sibirijo. Zato izganjajo le podrejence.«

Njegov levi sosed je bil star kmet sive brade iz pernske gubernije.

»Svojega očeta sem ubil«, je odgovoril na vprašanje Jacka Bella tako brezbrizno, kakor da govori o vremenu.

»Odlična družba to!« si je dejal Bell in se odmaknil od kmeta, da je zarožljala veriga.

»Bolan je bil neozdravljivo«, je nadaljeval mož. »Devetdeset let je bil že star in strašno je trpel. Deset let ga je mučila bolezen. Prihajalo je vedno huje in huje. Pa mi je dejal: »Vazilij, vzemi sekuro in ubij me!« — In ker ukazuje Bog, da treba očeta ubogati, sem vzel sekuro in sem storil, kakor mi je oče velel... Sodniki pa niso hoteli verjeti, da sem bil samo poslušen sin. Menili so, da vedo oni bolje. Rekli so, da sem ga umoril zaradi dedščine. Saj ne vedo ničesar o Bogu in njegovih zapovedih.«

Jack Bell se je zopet primaknil h kmetiške-mu tovarišu. Doslednost tega preprostega srca mu je imponirala.

(Dalle prihodnjic.)

**Manufakturist**

dober prodajalec in aranžer izložb

se sprejme

Prednost imajo izvežbani tudi v modni stroki.

Dopise na poštini predal 63, Maribor

**Dr. Vilko Marin**

zopet redno ordinira

Maribor, Razlagova ul. 15

**Kavarna Evropa**

Atrakcija spremenjalnega umetnika

**Leopoldi,**polna smeha in zabave. — V nedeljo pri slabem vremenu popoldanski **KONCERT** s polnim programom.**„Prva dalmatinska Klet“**  
v Mariboru, Mesarska ulica 5

toči garantirano pristno in preizkušano črno in belo dalmatinsko vino z otoka Visa

14% Mallig stopinj alkohola. Dnevno se pečejo vsakovrstne morske ribe po brezkonkurenčni nizki ceni. Vsak petek se prodajajo sveže morske

ribe. Istotam dobite dalmatinsko oljčno olje. Pokusite, da ste prepričani. Se priporočam

**J. Povodnik.****Peščeno kopališče Bistrica ob Dravi**

V ponedeljek, dne 15. avgusta, (na praznik)

**VELIKA OBALNA VESELICA**

s koncertom in plesom

ter raznimi drugimi zabavami kakor drča itd. Začetek ob 14. uri, vstopnina Din 5.—. Otroci pod nadzorstvom starišev vstopnine prosti.





**H-a-l-o!!**

Ali prideš na kavo?



**ODPRI OČI!**

Za izdane reklamne bankovce plača moja blagajna vsakemu prinositelju takega reklamnega bankovca pri nakupu za 100 Din v gotovini 10 dinarjev.

648

**VELETRGOVINA TRGOVSKI DOM MARIBOR :: LASTNIK IVAN PREGRAD**

!! PRIHODNJA REKLAMA BO ZOPET SENZACIONELNA !!

Pristno slivovko, droženko, brinjevec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirta, vinskega kisa in kisa za kumarce dobite po ugodnih cenah v trgovini

**Gosposka ul. 19**

Postrežba točna. — Za obilen obisk se priporoča

**Jakob Perhavec**

tovarna za izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov 423

**Vsaki skrbni gospodinj**

je znano, da se le s pravim

„**REX - APARATOM**“

in samo v pristnih

„**Rex-steklenicah**“ zanesljivo vkuhava vsakovrstno sadje in sočivje. **Zalogo ima edino le tvrdka**

**Ivan Kovačič - Maribor,**

Koroška cesta št. 10. 507

Modna trgovina

**Anton Paš, Maribor**

Slovenska ulica št. 4

Potrebščine za krojače in šivilje. Nogavice, rokavice, srajce, kravate, jopice, vso damsko, moško in otroško perilo, volnene veste itd.

**Strogo solidne cene!**

**Spominjajte se CMD!**

Galanterijo, drobnerijo, parfumerijo, vrvarске izdelke, pleteno pohištvo itd. na drobno in debelo priporoča

**DRAGO ROSINA MARIBOR**

VETRINJSKA ULICA 26

**Prvovrstna čevljarska delavnica**

sprejema vse vrste popravila brez izjeme ter izdeluje čevlje in pletene sandale po meri.

Postrežba točna! 696 Cene nizke!

**Rudolf Monjac, Maribor, Jurčičeva ulica št. 9** 698

Prazne steklenice od Odol-a kupuje

**Drago Rosina**

Vetrinjska ulica 26

**Svinčeni rudnik v Mežici**

sprejme za vodstvo delavnic za popravilo jamskih strojev

**paznika**

ki se more izkazati s prakso v podobnih delavnicah. Nadalje za elektro-delavnico pri topilnici 675

**elektro-monterja**

ki mora imeti prakso na visoki napetosti, v popravilu motorjev in transformatorjev. Nastop čimprej. stanovanja razpoložljiva. Ponudbe s popisom dosedanje prakse, plačilnimi zahtevami in navedbo števila družinskih članov na zgornji naslov

**Kavarna Park**

Najfinejši sladoled, pivo iz sodčka, dnevno koncert. — Jutri nedeja popoldanski in večerni koncert.

**KONRAD MIHELIČ**

krojaški atelje za civil in vojaštvu v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 9

se cenj. občinstvu najtopleje priporoča 699

**Manufakturst**

V manufaktorni stroki popolnoma verziran prodajalec in aranžer se sprejme proti primerni plači pri tvrdki

**J. Preac, Maribor, Glavni trg št. 13**

V pošte v pride samo starejša in res prvovrstna moč 673

**Na obroke**

od 280 do 300 Din mesečno!

**100**

popolnih spalnih sob, obsegajočih po 2 postelji, 2 omar, 2 nočni omarici in 1 psiho. Svetla in temna izdelava iz hrastovine, javarovega lesa, dušene bukovine in brestovine. Prvovrstno, trpežno delo! Cena sobi po izberi od Din 5000 do Din 7000, odplačljivo v 6—12 in 18 mesečnih obrokih. Ogljed brezobvezen! Razen tega največje skladišče žimnic, divanov, otoman in klubnih garnitur lastne izdelave, dalje preprog, pregrinjaj, zagrinjal itd. Trgovina s pohištvo

**Ernest Zelenka**

Maribor, Ulica 10. oktobra

**Najfinejše čajno maslo**

iz sladke pastelizirane smetane od Prve prekmurske mlekarne v zalogi edino v delikatesni trgovini Franc Kurinčič Aleksandrova cesta 31. 370

Jaz Ti On Ona Oni Vi Mi Vsi kupujemo samo in edino v 153 manufaktorni trgovini **Srečko Pihlar** Maribor, Gosposka ulica 5



Da, ako imaš **Medo-kavo**

potem že!